

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Голова приймальної комісії
_____ Г.С. Фінін
«_____» _____ 2017р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступу на навчання
для здобуття освітнього рівня бакалавра
зі спеціальністю 051 «Економіка»

Розглянуто та схвалено на засіданні
кафедри економіки та менеджменту
(протокол № ____ від _____ 2017 р.)

Зав. кафедри _____ І.В. Новикова

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ЕКОНОМІКИ

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання.

Поняття і цілі функціонування підприємства. Підприємство, його види та об'єднання підприємств. Створення підприємства та правові основи його діяльності. Виробничий процес та формування структури підприємства.

Тема 2. Основи підприємницької діяльності.

Підприємницька діяльність як основна сучасна форма господарювання. Принципи здійснення, форми, типи й моделі підприємницької діяльності. Підприємницькі договори (контракти, угоди). Структура договорів, порядок їх укладання. Міжнародний бізнес: поняття, суб'єкти, типи та види.

Тема 3. Управління підприємствами.

Особливості управління як системи. Поняття і теоретико-методологічна основа класифікації методів управління. Сутність параметрів організаційної структури управління підприємством. Основні типи організаційних структур управління: лінійно-функціональні, дивізійні, матричні. Необхідність і принципи формування вищих органів управління підприємствами та організаціями. Міністерства і комітети, державні корпорації і концерни як вищі органи прямого управління підпорядкованими підприємствами і організаціями.

Тема 4. Персонал.

Роль людського фактора у підвищенні ефективності роботи підприємства. Поняття персоналу в контексті економічних понять трудових ресурсів, кадрів, трудового потенціалу та ін. Структура персоналу підприємства. Визначення чисельності працівників управління, спеціалістів і службовців для підприємств різних розмірів та форм власності. Досвід формування та забезпечення ефективного використання кадрового потенціалу фірми.

Тема 5. Капітал і виробничі фонди.

Матеріальні активи як сукупність виробничих фондів та іншого майна підприємства. Поділ виробничих фондів на основні й оборотні, їх роль у здійсненні процесу виробництва продукції або надання послуг. Первісна, відновна й залишкова вартість основних фондів. класифікація основних фондів. Класифікація основних фондів за ознакою функціонального призначення та участі у виробничих процесах. Фізична суть техніко-економічного старіння знарядь праці та форми запобігання цьому (ремонт, модернізація, заміна). Соціально-економічне значення і системи показників ефективності відтворення та використання основних фондів. Елементний склад оборотних фондів. Нормування витрат матеріальних ресурсів і обчислення необхідного обсягу оборотних фондів. Показники і способи найефективнішого використання матеріальних ресурсів. Політика ресурсозбереження.

Тема 6. Нематеріальні ресурси та активи.

Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємства, їх вплив на конкурентоспроможність його продукції на ринку. Характеристика об'єктів промислової власності: винаходів, промислових зразків, корисних моделей, товарних знаків і знаків обслуговування. Охорона та реалізація прав власності. Шляхи реалізації прав власності на матеріальні ресурси. Вартісна оцінка та строки спрацювання (зношення) нематеріальних активів.

Тема 7. Оборотні кошти підприємства.

Сутнісна характеристика обігових коштів як сукупності поточних фінансових коштів. Нормовані і ненормовані обігові кошти. Джерела формування обігових коштів. Методи розрахунку нормативів обігових коштів. Обчислення нормативів обігових коштів в окремих елементах. Вивчення сукупного нормативу обігових коштів підприємства. Основні показники рівня ефективності використання обігових коштів, коефіцієнти оборотності й завантаження, тривалість одного обороту, рентабельність, методика їх розрахунку. Шляхи підвищення ефективності використання обігових коштів. Проблеми нестачі обігових коштів. Проблеми нестачі обігових коштів і поновлення їхньої величини до нормативного рівня за умови кризової ситуації на підприємстві.

Тема 8. Інвестиційні ресурси.

Функціонально-елементний склад інвестицій підприємства. Внутрішні і зовнішні джерела інвестування. Прямі та профільні інвестиції. Розрахунки обсягу потрібних виробничих інвестицій з урахуванням економічної ситуації на ринку і підприємстві. Роль фінансових інвестицій з урахуванням економічної ситуації на ринку і підприємстві. Роль фінансових інвестицій у чинній системі господарювання. Види застосовуваних паперів, порядок їх випуску і обігу. Загальні положення методології визначення ефективності виробничих і фінансових інвестицій. Основні показники оцінки ефективності виробничих інвестицій (капітальні вкладення). Сукупність чинників, що впливають на рівень ефективності інвестицій. Основні організаційно-економічні чинники підвищення ефективності використання капітальних вкладень. Економічне обґрунтування інвестиційних проектів різних суб'єктів господарювання у повному або короткому варіантах бізнес-плану. Стисла характеристика інвестиційного проекту. Форма здійснення й необхідний обсяг інвестицій для практичної реалізації проекту.

Тема 9. Інноваційні процеси.

Поняття, змістова характеристика та окремі види інноваційних процесів (новинок, нововведень). Сутнісне тлумачення науково-технічного прогресу. Еволюційні й революційні форми НТП. Науково-технічні революції. Організаційний прогрес як узагальнюючий фактор використання організаційних, соціальних та юридичних введень. Методика визначення ефективності технічних нововведень. Народногосподарський (комерційний) економічний ефект від

створення новинок і використання нововведень. Особливості оцінки ефективності організаційних нововведень.

Тема 10. Техніко-технологічна база виробництва.

Поняття і значення техніко-технологічної бази виробництва. Складники техніко-технологічної бази, найефективніші способи її формування на підприємстві. Змістова характеристика й форми технічного розвитку підприємства. Діагностика стану технічного розвитку підприємства: необхідність, сутність, процедура й основні показники. Загальна характеристика, види та чинники формування (нарощування) виробничої потужності підприємства. Основні методичні принципи розрахунку виробничої потужності створеного і діючого підприємства. Показники і шляхи підвищення рівня використання виробничих потужностей. Конверсія та диверсифікація виробничих потужностей за ринкових умов господарювання.

Тема 11. Організація виробництва.

Поняття й основні елементи виробничого процесу. Поділ виробничих процесів за призначенням, перебігом у часі та ступенем механізації (автоматизації). Окремі типи виробництва (одиничне, серійне, масове), сутнісна характеристика кожного з них. Поняття методів організації виробництва. Використовувані методи організації виробництва: його ознаки й сфери застосування. Загальна характеристика потокового виробництва. Сутність і соціально-економічне значення застосування різних форм організації виробництва. Концентрація й розукрупнення виробництва. Малі форми в системі господарювання країн з розвинутою ринковою економікою (спеціалізація, кооперування й конверсія виробничих підприємств, їх об'єктивна необхідність, сутність, показники рівня розвитку та ефективності розвитку).

Тема 12. Виробнича і соціальна інфраструктура.

Сутнісна характеристика інфраструктури підприємства. Виробнича й соціальна інфраструктура. Відокремлення сфери капітального будівництва із специфічного елемента виробничо-соціальної структури. Поняття й функції системи технологічного обслуговування підприємства. Ремонтне господарство. Інструментальне господарство. Необхідність та організація енергетичного господарства й транспортної служби. Складське господарство підприємства. Необхідність і спрямованість соціальної діяльності підприємства за ринкових умов господарювання. Сучасні проблеми соціального захисту працівників підприємства. Визначення капітального будівництва як здійснення розширеного відтворення об'єктів основного виробництва та інфраструктури, а також простого відтворення будівель і споруд.

Тема 13. Регулювання, прогнозування і планування діяльності підприємства.

Прогнозування як наукове обґрунтування можливого стану суб'єктів господарювання у майбутньому, а також альтернативних шляхів і строків досягнення цього стану. Принципові основи планування. Планування як домінуюча функція управління. Специфічні принципи планування. Система планів підприємства. Методи планування діяльності та розвитку підприємства. Бізнес-планування: сутність і призначення. Типовий зміст і методика розробки окремих розділів бізнес-плану. Необхідність, методи й принципи державного економічного регулювання діяльності окремих суб'єктів господарювання. Державні й комерційні кредити, їх види та умови надання суб'єктам господарювання.

Тема 14. Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції (послуг.)

Загальна сутнісна характеристика продукції, її класифікація й вимірювання обсягу. Номенклатура й асортимент продукції (послуг). Валова, товарна, чиста й реалізована продукція. Поняття, функції та принципи маркетингової діяльності. Стратегія й тактика маркетингу підприємства. Схема формування виробничої програми підприємства, її ресурсне обґрунтування. Характеристика матеріально-технічного забезпечення підприємства. Форми й системи МТЗ. Обчислення потреби підприємства в матеріалах. Якість продукції (послуг) як економічна категорія. Показники і методи оцінки якості продукції. Поняття й визначення рівня конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств на ринку. Технічні, організаційні та соціальні заходи для підвищення якості й конкурентоспроможності продукції (послуг) вітчизняних товаровиробників. Стандартизація продукції, її складові елементи і принципи здійснення. Наявні в Україні стандарти й технічні умови, сфери їх застосування. Економічна й соціальна ефективність стандартизації та сертифікації продукції. Державний нагляд за дотриманням вимог стандартів, здійснюваний територіальними органами Держстандарту України – центрами стандартизації, метрології та сертифікації.

Тема 15. Продуктивність, мотивація та оплата праці.

Продуктивність праці як економічна категорія. Методичні підходи до розрахунку продуктивності праці на виробничих підприємствах. Чинники зростання продуктивності праці. Мотивація як процес стимулювання людей до ефективної трудової діяльності. Можливі моделі мотивації трудової діяльності. Поняття оплати праці. Основна заробітна плата й додаткова оплата праці. Функції оплати праці та їх реалізація. Сучасна державна політика оплати праці, формування внутрішньофірмової політики оплати праці. Мінімальна заробітна плата. Тарифна система. Єдина тарифна система розрядів і коефіцієнтів з оплати праці, вибір форм систем оплати праці на підприємства різних форм власності. Сутність і стимулююча роль участі працівників фірми в її прибутках. Системи участі працівників у прибутках за результатами виробничо-господарської діяльності й на основі відносин власності. Зарубіжний і вітчизняний досвід участі працівників у прибутках власності приватизованих підприємств.

Тема 16. Витрати та ціни на продукцію.

Валові витрати (собівартість продукції) як комплексний економічний показник. Класифікація витрат на виробництво за окремими ознаками (ступенем однорідності, зв'язком з обсягом виробництва, способом обчислення на одиницю продукції). Зміст і методика обчислення кошторису виробництва. Розрахунки кошторису виробництва за окремими економічними елементами. Загальний рівень валових витрат на виробництво валової, товарної й реалізованої продукції. Калькулювання та його місце в економічних розрахунках. Об'єкти калькулювання й калькуляційні одиниці. Обґрунтування й вибір стратегії зниження поточних витрат на підприємствах. Групи чинників (способів) зниження валових витрат у розрахунку на одиницю продукції. Визначення впливу окремих техніко-економічних чинників на зменшення валових витрат. Поняття, роль і функції ціни в ринковій економіці. Види цін, сфери їх застосування. Методи встановлення ціни. Система знижок і доплат до ціни. Державне регулювання ціноутворення.

Тема 17. Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності.

Прибуток і дохід як основні показники фінансових результатів діяльності підприємства. Прибутковість і дохідність: їх сутність та різниця між ними. Типова схема використання прибутку (доходу) підприємства. Рентабельність як відносний показник ефективності діяльності підприємства. Способи підвищення рентабельності на підприємствах різних галузей економіки України. Суть, важливість і методичні підходи до оцінки загального фінансово-економічного стану підприємства. Економічна суть і загальний методологічний підхід до вимірювання ефективності виробництва, господарської діяльності підприємства. Змістова характеристика видів ефективності виробничо-господарської та комерційної діяльності. Система показників ефективності виробництва. Вимірювання економічної ефективності ресурсів і витрат. Оцінка соціальної ефективності діяльності підприємства. Класифікація чинників зростання ефективності виробництва за певними ознаками. Розподіл внутрішніх чинників на так звані тверді і м'які. Зовнішні чинники зростання ефективності виробництва.

Тема 18. Економічна безпека та антикризова діяльність підприємства

Характеристика економічної безпеки суб'єкта господарювання. Класифікація видів економічної безпеки. Способи визначення оцінки економічної безпеки підприємства. Основні групи чинників, що формують відповідний рівень економічної безпеки підприємства. Необхідні заходи й шляхи реалізації стратегії досягнення незалежної економічної безпеки конкретного суб'єкта господарювання.

Тема 19. Реструктуризація й санація підприємств.

Система виживання підприємства в ринкових умовах господарювання. Її ознаки, необхідність практичного використання й змістова характеристика. Реструктуризація підприємства як найрадикальніший метод системи виживання й

виходу з економічної кризи, припинення спаду виробництва та його стабілізації. Сутнісна характеристика й можливі реструктуризації підприємства. Розробка й здійснення програми (бізнес-плану) реструктуризації підприємства. Вітчизняний і зарубіжний досвід реструктуризації суб'єктів господарювання. Суть механізму санації (фінансово-економічного оздоровлення) та її цілей. Програма санаційних заходів фінансово-економічного характеру. Практика й ефективність суб'єктів господарювання в Україні.

Тема 20. Банкрутство й ліквідація підприємств.

Сутнісна характеристика банкрутства підприємства (організації). Причини й симптоми банкрутства фірми. класифікація чинників, що сприяють банкрутству фірми. Основні положення Закону України “Про банкрутство”. Процес ліквідації (припинення діяльності) збанкрутілого суб'єкта господарювання. Комплекс організаційно-економічних заходів і допустима тривалість процесу ліквідації підприємства (організації)-банкрута.

Список рекомендованої літератури

1. Господарський Кодекс України від 16.01.2003р. №346-IV-ВР.
2. Шегда А.В., Литвиненко Т.М., Нахаба М.П. Економіка підприємства: Навчальний посібник / за ред. А.В. Шегди. – К.: Знання-Прес, 2001. – 335 с.
3. Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001. – 280с. («Альма-матер»).
4. Покропивний С.Ф., Колот В.М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність.: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 1998. – 352с.
5. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: Підручник / за заг. ред. С.Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 528с., іл.
6. Круш П.В., Подвійна В.І., Сердюк Б.М. та ін. Економіка підприємства: Навчальний посібник. – К.: Ельга-Н, КНТ, 2007. – 780с.
7. Іванілов О.С. Економіка підприємства: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
8. Економіка та організація виробництва: Підручник / за ред. В.Г. Герасимчука, А.Е. Розенплентера. – К.: Знання, 2007. – 678 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
9. Економіка підприємства: Навч. посіб. / за ред. А.В. Шегди. – К.: Знання, 2005. – 431 с.
10. Манів З.О., Луцький І.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 580 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
11. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ, Центр навчальної літератури, 2006. – 488 с.
12. Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 4-е вид. – К.: Каравела, 2007. – 584 с.
13. Крайник О.П., Барвінська Є.С. Економіка підприємства: Навчальний посібник / за редакцією О.П. Крайник / - Львів: НУ «Львівська політехніка» (Інформаційно-видавничий центр «ІНТЕЛЕКТ+» Інституту післядипломної освіти), «Інтелект-Захід», 2003. – 208 с.
14. Економіка підприємства в схемах і таблицях: Навчальний посібник / Т.М. Серікова, Є.П. Кожанова, В.І. Мельник, Г.М. Шумська. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2009. – 304с.
15. Верхоглядова Н.І., Ядранський Д.М., Іваннікова Н.А. Економіка підприємства. Навчальний посібник. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 384с.
16. Гаркавенко С.С. Маркетинг: Підручник. – Київ: Лібра. – 2004. – 712с.
17. Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001. – 280с. («Альма-матер»).
18. Крушельницька О.В. Мотивація та оцінка діяльності персоналу. Навчальний посібник. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 215с.
19. Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. Управління персоналом: Навчальний посібник. – К., «Кондор». – 2003. – 296с.
20. Шегда А.В. Основы менеджмента: Учебное пособие. – К.: Товариство «Знання» КОО, 1998.

21. Герасимчук З.В., Вахович І.М. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник, вид. 2-ге, перевиданий і доповнений – Луцьк „Надстир’я”, 2007. – 412 с.
22. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2005. – 485 с.
23. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: Підручник. – К.: Знання, 2006. – 439 с.
24. Ситник Л.С. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 352 с.
25. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 400 с.
26. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. Т.1. 2-е изд. перераб. и доп. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2004. – 624 с.
27. Мельник Л.Г. Економіка підприємства: Навч. посіб. – Суми: Видавничо-торговий дім «Університетська книга», 2004. – 656 с.
28. Петрович Й.М., Кіт А.Ф., Семенів О.М. та ін. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. Й.М. Петровича. – Львів: «Новий світ – 2000», 2004. – 680 с.
29. Волков О.І., Денисенко П.М., Гречан А.П. та ін. Економіка та організація інноваційної діяльності: Підручник (третє видання). – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 662 с.
30. Харів П. С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів. – Тернопіль: Економічна думка, 2003. – 326 с.
31. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Суми: ВТД «Університетська книга»; К.: Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005. – 324 с.
32. Рудь Н.Т. Економіка і організація інноваційної діяльності: Навч. посіб. – Луцьк: РВВ ЛДТУ, 2007. – 476 с.
33. Федулова Л. І. Інноваційна економіка: Підручник. – К.: Либідь, 2006. – 480 с.
34. Крайник О.П., Барвінська Є.С. Економіка підприємства: Навч. посіб. / За редакцією О.П. Крайник. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка» (Інформаційно-видавничий центр «ІНТЕЛЕКТ+» Інституту післядипломної освіти), «Інтелект – Захід», 2003. – 208 с.
35. Кардаш В. Я., Павленко І. А., Шафалюк О. К. Товарна інноваційна політика: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2001. – 182 с.
36. Павленко І. А., Гончарова Н. П., Швиданенко Г. О. Економіка та організація інноваційної діяльності: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2002. – 150 с.
37. Цигилик І.І. Економіка й організація інноваційної діяльності: Навч. посіб. – Івано-Франківськ: Інститут менеджменту та економіки, 2001. – 148 с.
38. Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. – К.: Атака, 2004. – 480 с.
39. Кривов’язюк І.В. Підприємство в умовах ринку: Навч. посіб. – К.: Кондор, 2008. – 840 с.
40. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навч. посіб. 9-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2002. – 540 с.

- 41.Ліпич Л.Г., Морохова В.О., Московчук А.Т. Організація виробництва: Навчальний посібник. – Луцьк: Ред.-видавничий відділ ЛДТУ, 2002. – 256 с.
- 42.Березін О.В. Економіка підприємства: Навч. посіб. / О.В. Березін, Л.М. Березіна, Н.В. Бутенко. – К.: Знання, 2009. – 390 с.
43. Управление качеством: Учебник для вузов/ С.Д. Ильенкова, Н.Д. Ильенкова, В.С. Мхитарян и др. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 334 с.
- 44.Колесников О.В. Ціни і конкуренція: Навч.посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 144 с.
45. Корнієв В.Л. Цінова політика підприємства. – К., 2001.
46. Литвиненко Я.В. Сучасна політика ціноутворення: Навчальний посібник. – К.: МАУП, 2003. – 240 с.
- 47.Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2003. – 214 с.
- 48.Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Кондор, 2008. – 366 с.
- 49.Загорна Т.О. Економічна діагностика: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 400 с.
- 50.Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2003. – 342 с.
- 51.Лук'янова В.В., Головач Т.В. Економічний ризик: Навч. посібник. – К.: Академвидав, 2007. – 464 с.
- 52.Фатхутдинов Р.А. Стратегический менеджмент: Учебник. – 8-е изд., испр. и доп. – М.: Дело, 2007. – 448 с.
- 53.Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підр. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 699 с.
- 54.Кизим М.О., Забродський В.А., Зінченко В.А., Копчак Ю.С. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства: Монографія. – Харків: Видавничий Дім "ІНЖЕК", 2003. – 144 с.
- 55.Крепкий Л.М. Экономическая диагностика предприятия. Методология, методика, организация, диагнозы, пути совершенствования. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2006. – 215 с.
- 56.Євдокимова Н.М., Кірієнко А.В. Економічна діагностика: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2003. – 110 с.
- 57.Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій. – К.: Київський. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. – 580 с.
- 58.Герасимчук З.В., Науменко С.В., Ткачик В.І., Вахович І.М., Ковальська Л.Л., Кривов'язюк І.В., Камінська І.М., Хвищун Н.В., Оксенюк К.І., Піскорська В.О. Економіка підприємства: Навчальний посібник. – Луцьк: Надстир'я, 2010. – 632 с.